

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

Plats, bild och identitet

Om ungdomars identitetsskapande i relation till den
stigmatiserade förorten

Christina Ulappa

Kandidatuppsats SOPA 63

VT 2015

Handledare: Malinda Andersson

Abstract

Author: Christina Ulappa

Title: Place, image and identity: on youths' construction of identity in relation to the stigmatized suburb. [Translated title]

Supervisor: Malinda Andersson

Assessor: Weddig Runquist

The aim of this study was to examine whether and if so how young people living in Rosengård, Malmö, Sweden, experienced themselves to be affected in their construction of identity by the mass media and its representation of their housing estate. The study was based on five individual and semi-structured interviews. The youths who were interviewed, one female and four male, were between 18 and 23 years old. The empirical data was structured on the basis of three main questions. How do the young people experience to live in Rosengård? How do they relate to the image of Rosengård? Do they experience that the representation of Rosengård affects them in their identity? The analysis was based on perspectives that focus on the interaction between the individual and society. The conclusion was that all the youths experienced themselves to some extent affected by the misleading representation of their neighbourhood. Even though they found their housing estate as a source of security and community they also experienced it as a place that held them back in some domains in their lives as a result of its bad reputation. Because of this bad reputation of Rosengård the youths felt they had to defend themselves in social interactions with people outside the neighbourhood. For this purpose the young people in the study used strategies e.g. developing skills within areas such as studies and sports.

Key words: youths, suburb, identity, media, territorial stigmatization.

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till min handledare Malinda Andersson för hennes vänliga bemötande, goda råd och engagemang som jag så väl behövt under arbetet med denna uppsats. Jag vill också tacka mina båda barn som motiverat mig att färdigställa detta examensarbete.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	<i>Syfte</i>	2
1.2	<i>Frågeställningar</i>	2
2	Rosengård	3
3	Kunskapsläget	4
3.1	<i>Mediebild</i>	4
3.2	<i>Bilden och identiteten</i>	5
4	Teoretiska perspektiv	8
4.1	<i>Goffmans stigmateori</i>	8
4.2	<i>Jenkins identitetsteori</i>	10
4.3	<i>Bauman och platsen</i>	11
5	Metod och metodologiska överväganden	12
5.1	<i>Forskningsansats</i>	12
5.2	<i>Metodval</i>	12
5.3	<i>Intervju som metod</i>	13
5.4	<i>Urval</i>	14
5.5	<i>Tillträde till fältet</i>	15
5.6	<i>Förförståelse</i>	16
5.7	<i>Undersökningens tillförlitlighet</i>	17
5.8	<i>Forskningsetiska överväganden</i>	18
5.9	<i>Bearbetning av det empiriska materialet</i>	19
6	Resultat och analys	21
6.1	<i>Upplevelser av att bo i Rosengård</i>	21
6.1.1	<i>Platsen som resurs</i>	21
6.1.2	<i>Platsen som begränsning</i>	23
6.1.3	<i>Rosengård en isolerad plats</i>	25
6.2	<i>Förhållningssätt till bilden av Rosengård</i>	28
6.2.1	<i>Den massmediala bilden och dess makt</i>	28
6.2.2	<i>Den stigmatiserande bilden</i>	30
6.2.3	<i>Den föränderliga bilden</i>	31
6.3	<i>Ungdomarnas identitetsskapande</i>	32
6.3.1	<i>Bildens påverkan på identitetsskapandet</i>	32
6.3.2	<i>Ambivalens</i>	33
6.3.3	<i>När alla tror du är en dålig person...</i>	34
6.3.4	<i>Strategier för att hantera den stereotypa bilden</i>	35
6.3.4.1	<i>Att bevisa sig själv</i>	35
6.3.4.2	<i>Att anpassa sig</i>	37
6.3.4.3	<i>Att inte uppleva sig vara påverkad av bilden</i>	38
6.3.4.4	<i>Bilden och positiv påverkan på identiteten</i>	39
7	Avslutande diskussion och slutsatser	42
	Referenser	45
	Bilaga	49

1 Inledning

Flera av de bostadsområden som i Sverige idag framställs som socialt utsatta uppfördes mellan åren 1965 till 1974 inom ramen för det så kallade miljonprogrammet (Carlgren & Wegraeus 2002) och som en representation av välfärdssamhällets strävan inom det bostadspolitiska området. Upprättandet av dessa förorter baserades på idén om ett modernt samhälle där alla svenskar skulle ha en hög boendestandard. Redan från början när de första av dessa förorter stod färdiga i slutet av 1960-talet blev de dock föremål för massmedial debatt många gånger med negativa förtecken. I slutet av sjuttioåret börjar medier beskriva förorten som en plats präglad av kriminalitet, missbruk och sociala problem och under 1980-talet börjar rapporteringen om förortens problem mer och mer associeras till kategorin invandrare. Attribut som farliga, annorlunda, problematiska men även exotiska och gåtfulla knyts till dessa områden och förorten har i den mediala diskursen sedan successivt blivit en invandrantät plats som färgas av bland annat våld, ungdomsgång, bidragsberoende och traditionella förhållningssätt (Ericsson, Molina & Ris-tilammi 2002). På så vis bidrar karaktären på massmediernas tal om bostadsområden som till exempel Rosengård i Malmö till att förutfattade meningar hos allmänheten skapas och upprätthålls dels om bostadsområdet i sig men också om dess befolkning (Sandström 2004).

Inom socialpsykologin studeras samspelet mellan människor och det anses att individens identitet växer fram i en livslång växelverkan med omgivningen. Trots att processen är aktiv hela livet är barndomen och de unga åren i en människas liv den tid, då denna process är som mest intensiv och också sätter de djupaste spåren på individens grundläggande självuppfattning (Lindblom 2011).

Utifrån detta sätt att se på individen och hennes identitetsskapande anser jag det är adekvat att fråga sig om de unga människor som bor i en stadsdel som är öppet nedvärderad och ifrågasatt påverkas av det i sina liv och i sin självuppfattning. Om signalerna som det omgivande samhället sänder når in och övertygar individen om sin riktighet kan det leda till en identitet som hindras i utvecklingen av sin fulla potential. Detta får konsekvenser för förmågan att ta tillvara på livschanser inom områden som utbildning och karriär men också vad gäller till exempel hälsa och sociala band.

Med utgångspunkt i det ovan sagda anser jag det vara relevantt att inom ramen för socialt arbete undersöka hur unga som bor i Rosengård, upplever sitt bostadsområde och hur de påverkas av att leva där.

1.1 Syfte

Syftet är att undersöka om och i så fall på vilket sätt ungdomar som är bosatta i Rosengård i Malmö upplever sig vara påverkade i sitt identitetsskapande av massmediala framställningar av bostadsområdet.

1.2 Frågeställningar

- Hur upplever ungdomarna själva att det är att bo i Rosengård?
- Hur förhåller sig ungdomarna till bilden av Rosengård?
- Upplever ungdomarna att bilden av Rosengård påverkar deras identitet?

2 Rosengård

Som framgår i kapitel 1 uppfördes bostadsområdet Rosengård under 1960- och en bit in på 70- talen som en konsekvens av det så kallade miljonprogrammet. Bostadsområdet ligger i stadsdelen Rosengård i Malmö och utgörs av fem delområden (Hall et al. 2010). I december 2012 hade stadsdelen Rosengård 23 563 invånare varav 20 699 hade utländsk bakgrund (Stadskontoret 2013).

Bostadsområdet består av flerfamiljshus, både låg- och höghus, samt ett affärscentrum som har rollen av en knutpunkt mellan de olika delområdena. Befolkningen i Rosengård är heterogent sammansatt av invånare med ursprung i ett hundratal olika länder och ett femtiotal språk talas i området (Hall et al. 2010). Signifikant för Rosengård är att den unga befolkningsgruppen som är yngre än 26 år utgör cirka hälften av alla invånare i Rosengård, till skillnad mot riket i sin helhet där de unga utgör cirka 31% av Sveriges befolkning. Kännetecknande är också att inkomstnivån i området är betydligt lägre än i övriga landet (Ungdomsstyrelsen 2008). Rosengård är den stadsdel i Malmö som i juni 2013 hade lägst andel ungdomar som var behöriga till gymnasiala studier (Stadskontoret 2013).

Inom Rosengård råder en segmentation vilken leder till att de olika delområdena skiljer sig något åt både vad gäller socioekonomiska förhållanden och etnisk sammansättning. Apelgården är den del som är mest resursstark och här har den invandrade befolkningen till övervägande del sitt ursprung i europeiska länder som forna Jugoslavien, Danmark och Polen. Herrgården är det mest socioekonomiskt förfördelade av de fem delområdena och här bor många med rötter utanför Europa som invandrat senare jämfört med de som bor i Apelgården. I Herrgården bor också flest unga i åldern 6-18 år, 32 procent att jämföra med Apelgårdens 11 procent (Hall et al. 2010).

3 Kunskapsläget

3.1 Mediebilden

I maktutredningen SOU 1990:44 fastslås att medier utgör en betydande maktfaktor i samhället som institutionaliserad påverkansform och i det statliga betänkandet *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, som innehållsmässigt utgör en antologi, refereras till Golding och Murdock (SOU 2006:21) som menar att mediernas utbud har stor relevans när det kommer till att forma de bilder och diskurser som hjälper människor att förstå världen.

Eftersom mediebilden har en central funktion i denna uppsats syfte och frågeställningar omtalas nedan två studier som behandlar relationen mellan platsen och de massmediala framställningarna av denna.

I etnologen Per-Markku Ristilammis (1994) avhandling ställer författaren frågan varför Rosengård har ett så dåligt rykte. Med fokus på talet, bilderna och symboliken kring Rosengård studerar Ristilammi ur ett historiskt perspektiv diskursen kring Rosengård och de processer som han anser bidragit med att ett helt bostadsområde och dess invånare ständigt har skapats och återskapats som annorlunda.

Ristilammi identifierar tre former av annorlundahet som Rosengård fått symbolisera genom sin historia. I början får Rosengård stå som symbol för det annorlunda i egenskap av det nya moderna Sverige utan fattigdom och nöd. I ett andra skede när denna vision inte införlivas tar bilden av Rosengård som en misslyckad plats successivt överhand. Vid mitten av åttiotalet kommer området mer och mer att utmärkas av invandratäthet och de sociala problemen blir nu icke-svenska till sin karaktär. Ännu en gång får Rosengård stå symbol för det annorlunda, nu i form av det etniskt olika.

Svaret som Ristilammi ger på frågan om varför Rosengård har ett så dåligt rykte är således att den negativa diskursen har sitt ursprung i processer sprungna ur djupgående intressekonflikter mellan olika ideologiska och politiska krafter med en räckvidd långt utanför den berörda stadsdelen men för vilka Rosengård fått utgöra arena.

På liknande sätt behandlar Ericsson, Molina och Ristilammi (2002) – i inledningen till sin studie – relationen mellan förorten och mediers framställning av

denna. Utifrån framställningen i medier av Järvafältets förortsområden är syftet att utreda hur den negativa ”bilden” av förorten och dess invånare berättas och återberättas. Även i denna studie slås fast att förorten i Sverige har fått funktionen av symbol för olika samhällstillstånd som alla associeras med någon form av avvikelser från det normala vilket forskarlaget menar i relation till förorten idag är synonymt med svenskhet.

3.2 Bilden och identiteten

I *Urban Outcasts* utgiven 2008 presenterar Wacquant sina resultat av en jämförande studie mellan det svarta gettot i Chicago och arbetarförorten La Courneuve utanför Paris. Studien baseras på en förening av iakttagelser från folkräkningar, kvantitativa surveyundersökningar, kvalitativa data från etnografiska fältstudier samt intervjuer med invånarna själva. I studien visar Wacquant bland annat hur invånarna i de två olika områdena reagerar på och hanterar det territoriella stigmat i relation till sitt identitetsskapande. Wacquant visar hur invånarna i det svarta gettot i USA och i Franska La Courneuve har många gemensamma erfarenheter av att bo på en stigmatiserad plats vilket de upplever påverkar dem negativt på många av livets områden. Detta leder till att man utvecklar strategier för att försöka hantera stigmat, till exempel genom att dölja sin adress för utomstående.

Dock ser Wacquant en gradskillnad vad gäller i vilken utsträckning invånarna i de båda undersökta grupperna har internaliserat stereotyperna och menar att detta är ett resultat av kontextuella skillnader av bland annat nationell, historisk och politisk karaktär.

I en artikel av Wacquant, Slater och Pereira (2014) utgår författarna från denna slutsats men utvecklar den kontextuella dimensionen till att även omfatta faktorer som kön, ålder, var individen befinner sig i ett livscykelperspektiv, hur länge man varit bosatt i området. Författarna betonar vikten av att inom forskningsområdet både ta i beaktande de specifika förutsättningar som råder för varje nation men också uppmärksamma skillnader mellan olika individer när man undersöker påverkan på dessas identiteter till följd av territoriell stigmatisering.

Nedan presenteras kort tre studier som särskilt belyser unga förortsbors erfarenheter i en svensk kontext. På uppdrag av Socialvetenskapliga forskningsrådet har

samhällsforskaren Ove Sernhede genom deltagande observation och intervjuer under cirka två år tagit del av unga förortsbors livsvillkor och kulturella uttryck så som de kan te sig i en av Göteborgs nordöstra förorter. I *Alienation is my nation* redovisar Sernhede (2002) undersökningen vars fokus är den hiphopkultur som etablerats i några av Göteborgs ”multietniska” stadsdelar och som belyser dess roll i ungdomarnas meningskapande processer. Sernhede uppfattar att ungdomarna har en tydlig medvetenhet om och upplevelser av att vara socialt exkluderade genom att de bor i stigmatiserat bostadsområde och han menar att dessa upplevelser hos många av ungdomarna genererar ett motstånd som söker ett utlopp. Dock menar Sernhede att många av de unga männen saknar förtroende för demokratin vilkens kanaler upplevs som otillgängliga. En alternativ väg är hiphopen. På så vis får denna kulturyttring en viktig roll i de ungas identitetsarbete och ger dem en möjlighet att få komma till tals, ifrågasätta och väcka debatt. Att använda ord och musik blir en strategi med vilken både stadsdelens och den egna identiteten försvaras men också transformerar.

Författaren ser hur en särskild invandraridentitet med starka influenser från hiphopkulturen utvecklas, en identitet som inte vilar på nationalitets-, ras- eller religionstillhörighet utan den föreställda gemenskapen bygger på vissa gemensamma och grundläggande erfarenheter av utanförskap. Genom att förhålla sig kreativt till dessa upplevelser skapas en ny gemenskap vilken ges en positiv laddning.

Nils Hammarén (2008) analyserar i sin avhandling hur unga män med olika etnisk bakgrund i några av Göteborgs mångkulturella förorter konstruerar kön och sexualitet.

Att ha förorten i huvudet betyder enligt Hammarén att de unga männen har en tydlig medvetenhet om vad stereotypen av ”förortskillen” med utländsk härkomst och som förmedlas av medierna innebär. Hammarén ser hur de unga i vissa situationer bjuder motstånd mot den utifrån tillskrivna och reducerande identiteten genom att ta den i besittning och använda den för sina egna syften. Så kan till exempel stereotypen som i många sammanhang upplevs stigmatiserande av de intervjuade och som kan begränsa deras handlingsutrymme till exempel om de vill få kontakt med en viss typ av tjej parallellt i en annan kontext självmant iscensättas i syfte att ge de unga männen status och bidra med att skapa attraktion och spänning samt framkalla respekt via en hotfull framtoning som till exempel macho-man.

Denna ”lek” och pendling mellan olika mansroller menar Hammarén gestaltar vilket komplext och ambivalent förhållande de unga männen har till de föreställningar de vet att ”andra” har om dem och hur stort inflytande denna vetskap utövar på deras sätt att förhålla sig till sin maskulinitet och sexualitet.

I artikeln ”The experience of being stopped: young immigrants, social exclusion and strategies” har Herz och Johansson (2012) utifrån ett underlag bestående av trettio intervjuer med unga vuxna mellan 18 och 25 år strategiskt valt ut fyra fall, vilka samtliga gestaltar unga män med syftet att undersöka socialpsykologiska processer som leder till sammansatta mönster av integration och uteslutning. Urvalet har utgjorts av unga med skiftande etnisk bakgrund som antingen nyligen kommit till Sverige eller är födda/vuxit upp här och framförallt fokuseras erfarenheter vad gäller att känna sig ”stoppad” samt olika strategier att hantera upplevelser av socialt utanförskap.

Studien visar att det är stor variaton både på vilket sätt och till vilken grad de unga upplever sig exkluderade, både fysiska och psykologiska barriärer uppges som orsak. Det beskrivs hur en och samma person både kan uppleva sig väl integrerad parallellt med att känna sig annorlunda och hur dessa upplevelser är dynamiska i relation till tid och rum vilket leder till sammansatta, komplexa och föränderliga så kallade hybrida identiteter.

Strategier de unga männen utvecklar är till exempel att bli mer svensk genom att skapa distans dels till sitt etniska ursprung dels till förorten och dess macho-ideal och istället söka sig till svenska vänner, börja studera, bilda familj, utveckla framtidstro samt mobilisera sin maskulinitet.

Författarna fastslår att upplevelser av diskriminering och av att vara annorlunda klart påverkar de ungas självkänsla och deras livschanser.

4 Teoretiska perspektiv

Jag har valt att belysa min empiri med hjälp av teorier som åskådliggör samspelet mellan individ och samhälle.

Johansson (1999) menar att socialpsykologin i första hand varken studerar övergripande samhällsliga förändringar eller inre psykologiska processer i sig, utan istället den dynamik dessa två nivåer genererar i interaktion med varandra.

Nedanstående teorier har jag valt då samtliga berör relationen mellan individ och samhälle samtidigt som de belyser olika aspekter av mitt undersökningsområde.

Goffmans (2010) stigmatteori tillför begrepp som belyser sociala konsekvenser av tillskrivna identiteter för de intervjuade ungdomarna på konkret vardagsnivå.

Med hjälp av Jenkins (1994) identitetsteori framställs både individens och gruppens identitetsskapande som en process av förhandlingar mellan både inre och yttre såväl som individuella och kollektiva förlopp i ständig dynamik. På så vis sätter Jenkins den individuella och samhällsliga nivån i förbindelse med varandra.

Slutligen har jag valt att använda några av Baumans (2000) tankar och begrepp som berör platsens roll och relation till individen i det senmoderna globaliserade samhället.

4.1 Goffmans stigmatteori

Goffman (2010) menar att individen har en jag-identitet men han gör en distinktion mellan personlig och social identitet. Det är den sociala identiteten omgivningen förhåller sig till när den kategoriserar individen. De egenskaper omgivningen tillskriver individen kallar Goffman för den virtuella, skenbara, sociala identiteten och de egenskaper individen faktiskt har benämner han den faktiska sociala identiteten. När bristande överensstämmelse mellan den virtuella och faktiska identiteten är för handen kan diskrepansen verka till individens nackdel. Individens sociala identitet reduceras och enligt Goffman föreligger därmed ett stigma.

Ett stigma kan vara misskrediterande eller misskreditabelt. Det förra gäller när individen tar för givet att stigmat är känt av omgivningen, det senare förhållandet råder när individen tar för givet att de normala, de som alltså inte tillhör den stig-

matiserades grupp, varken känner till eller lägger märke till det.

Förutom den stigmatiserade själv och de normala talar Goffman om de egna. De egna, de man delar stigma med, finns det möjlighet att känna sig obesvärad och trygg tillsammans med. Dock pekar Goffman på en ambivalens här vilken också kan riktas mot det egna jaget, då den stigmatiserade internaliserat den i samhället gängse identitetsnormen.

I ett försök att lindra stigmas negativa verkningar kan den stigmatiserade försöka att korrigera och rätta till det som uppfattas som orsaken till tillkortakommandet. Goffman nämner taktiker som till exempel att kompensera.

När det kommer till situationer där de stigmatiserade och de normala har direktkontakt pekar Goffman på den osäkerhet bäraren av stigma kan uppleva i mötet med de normala kring hur dessa kommer att identifiera den stigmatiserade och vilken status denne kommer att tilldelas. Att som stigmatiserad känna sig ifrågasatt och bedömd är vanligt. Detta föranleder bäraren av stigma att försöka ligga steget före och avväga vilka intryck denna kan tänkas göra på sin omgivning.

När ett stigma inte genast är uppenbart inför de normala kan det ändå finnas information som förmedlas av individen som kan avslöja stigma för dem i den omedelbara närheten, denna information kallar Goffman för social information. De symboler som kan röja individens stigma benämns stigmasymboler och kan utgöras av exempelvis kläder, språk och dialekt. När dessa symboler istället används i syfte att skyla stigma, vilket handlar om att tona ner snarare än att helt dölja, benämner Goffman dem desidentifikatorer.

En aspekt Goffman (2010) inte uttalar sig om i sin teori om stigma är maktens betydelse för att någon ska kunna stigmatisera någon annan. Link och Phelan (2001) pekar på vikten av denna dimension och gör en distinktion mellan stigma och fördom. De menar att helt avgörande för om det rör sig om stigmatisering och inte om fördomar är att den/de som stigmatiserar har överlägsen tillgång på social, ekonomisk och politisk makt. Detta för att få nedvärderingen att ”fästa” på den/de som utsätts för reduceringen.

Nedan redogörs för Jenkins identitetsteori vilken förutsätter ojämlik fördelning av makt för att någon ska kunna kategorisera med stigmatiserande konsekvenser.

4.2 Jenkins identitetsteori

Jenkins (1994) identitetsbegrepp är komplext, dynamiskt och en produkt av ständigt pågående sociala interaktioner vilket gör att all identitet enligt Jenkins är social till sin natur. Han gör en åtskillnad mellan inre och yttre definitioner av identitet vilka han menar verkar på både individuell och kollektiv nivå.

Jenkins utgår från Meads tankar om hur barnets själv successivt skapas i interaktion med dess omgivning och han menar att eftersom denna förmåga att internalisera andras normer och värderingar samt att betrakta sig själv utifrån inte upphör hos den vuxna individen leder det till att identiteten är föränderlig och påverkbar för yttre definitioner livet igenom.

Jenkins menar att när självbilden, individens inre definition av sin identitet, möter yttre definitioner av densamma i form av andras syn på vem han/hon är, ”the public image”, uppstår en dynamik som påverkar den befintliga identiteten hos individen. Detsamma gäller på kollektiv nivå mellan olika sociala grupper. Jenkins betecknar gruppen vars medlemmar i samförstånd själva definierar sin identitet just för grupp. Den grupp som får sin identitet definierad utifrån kallar Jenkins kategori.

När definitionen kommer utifrån, oavsett om det är på individuell eller kollektiv nivå, handlar det enligt Jenkins om social kategorisering. En förutsättning för att en yttre definition av någon annans identitet ska ha förmågan att påverka den definierade är enligt Jenkins att den som definierar har makt eller legitimerad auktoritet att göra så. Jenkins understryker att det i kategoriseringen av någon annan/andra finns en potential att både stärka och försvaga den identitet som definieras. Han menar att den sociala kategoriseringen kan både för individen och gruppen leda till bekräftelse på den inre identitet som den/de kategoriserade själva upplever sig ha vilket kan vara något positivt och stärka den berördes självkänsla respektive gruppidentitet. När kategoriseringen istället innebär att individens eller gruppens egen definition av sig själv påverkas i negativ riktning kan enligt Jenkins kategoriseringen bli en belastning för de kategoriserade vilket kan innebära omfattande sociala konsekvenser för dessa.

Jenkins anser att i förhandlingarna mellan yttre och inre definitioner av identitet är flera olika processer aktiva parallellt som kan påverka vilken identitet som i situationen skapas. Till exempel kan en grupps identitet stärkas av att kategorisera andra. Gruppen kan också stärkas av att själv bli kategoriserad genom att redan

existerande inre definitioner av identiteten försvaras och bjuder motstånd mot utifrån kommande belastande definitioner.

Detta komplexa samspel mellan många olika krafter i identitetsskapandet menar Jenkins gestaltar hur hans distinktion mellan inre och yttre definitioner av identitet är analytisk och hur det i praktiken är i skärningspunkten mellan jaget och den andre, mellan vi och dem, det inre och det yttre som den sociala identiteten skapas och återskapas.

4.3 Bauman och platsen

Kännetecknande för det Bauman (2000) kallar det senmoderna och orsaken till vad han benämner globalisering är den tidrumskomprimering som är ett resultat bland annat av den nya teknik som lösgör tid och rum från varandra. Komprimeringen leder till att informationsflöden går snabbare vilket gynnar områden som till exempel handel och finanser. En motsatt effekt av denna komprimering av tid och rum är enligt Bauman en framskridande rumslig segregering som han benämner lokalisering.

Till följd av den ökande segregeringen av den senmoderna staden lider denna enligt Bauman brist på mötesplatser där alla skikt och klasser av befolkningen möts naturligt. Han menar att det är den samlade erfarenheten av dagligt umgänge mellan människor där individuella egenskaper och omständigheter framträder som motverkar kategorisering och typifiering av den andre. Det rumsliga avskiljandet, att inte kontinuerligt uppleva denna mellanmänniska friktion menar Bauman ger kraft åt reduktionen av den andre och vidmakthåller främlingskapet mellan individer och grupper. Paradoxen blir enligt Bauman att desto mer främmande den andre blir desto större blir önskan om att fysiskt avskärma sig från denne vilket alltså leder till en negativ spiraleffekt.

Bauman hävdar att det är i mötet med det som vi uppfattar som olikt i förhållande till oss själva som individen utvecklas och Bauman (2000 s.47) menar att ”Bara sådana människor kan ta sitt ansvar, som bemästrar den svåra konsten att agera under ambivalenta och osäkra förutsättningar som fötts av variation och mångfald”.

5 Metod och metodologiska överväganden

5.1 Forskningsansats

Det vetenskapligt deduktiva arbetssättet innebär att det hos forskaren från början finns en uttalad teoretisk referensram som det studerade relateras till. Problemformuleringen är således teoretiskt förankrad i precisa uppfattningar om fenomenet (Halvorsen 1992). Med teorin som utgångspunkt görs antaganden om verkligheten, hypoteser, som sedan prövas genom olika former av studier. Dessa antaganden kommer utifrån resultatet av gjorda studier sedan antingen att bekräftas eller förkastas (Trost 2011).

Det vetenskapligt induktiva arbetssättet innebär att kunskap genereras ur empirin snarare än att empirin bekräftar eller förkastar redan befintlig teori (Widerberg 2002) och Bryman (2011) menar ” att inom kvalitativ forskning antas teori vara en följd av undersökningen, istället för att vara dess utgångspunkt”.

Denna uppsats och dess problemformulering bygger på en förförståelse och ett antagande om att människan är en social varelse och att hon som sådan ständigt påverkar och blir påverkad i den sociala interaktionen med omvärlden. På så vis har uppsatsen en deduktiv ansats, då ambitionen att utgå helt förutsättningslöst, utan på förhand givna föreställningar och idéer kring det studerade helt saknats. Att utgå från en tydlig idé har varit en strategi som förefallit stödjande i arbetet då det från min sida inte funnits erfarenhet av tidigare uppsatsskrivande. De teoretiska utgångspunkterna har bidragit med nödvändig förankring och struktur vid till exempel datainsamling samt underlättat i strävan att skärpa fokus vid bearbetning av materialet.

Samtidigt är syftet inte att antingen verifiera eller falsifiera en på förhand uttalad föreställning. Istället är intentionen att försöka vara öppen för och uppmärksamma mönster och uttryck som kan nyansera den redan befintliga förståelsen av det studerade. I det avseendet har undersökningen en induktiv karaktär.

5.2 Metodval

Då uppsatsens syfte varit att ur ett kvalitativt perspektiv ta del av unga individers upplevelser av att vara bosatta i ett bostadsområde med dåligt rykte snarare än att först och främst söka efter förekomst och frekvens av fenomenet har kvalitativ metod valts (Widerberg, 2002). Dalen (2008) beskriver det övergripande målet för

kvalitativ forskning som en strävan efter att uppnå förståelse för hur individer upplever sin livsvärld och att denna "livsvärld omfattar en persons upplevelse av sin vardag och hur vederbörande förhåller sig till denna". Kvalitativa metoder används alltså när syftet är att på ett varierat sätt beskriva "det som finns" och engagerar sig inte i hur ofta det finns (Repstad 2007). Bryman (2011) menar att kvalitativ forskning bland annat kännetecknas av att tyngdpunkten ligger på användning av ord till skillnad mot kvantitativt präglad forskning som till största delen lägger tonvikten på siffror. Kännetecknande för kvalitativ metod är också att det är en tolkande forskningsstrategi.

Det är frågans karaktär som bör avgöra vilken kvalitativ metod som väljs för att söka svar på denna. Som de vanligaste kvalitativa metoderna nämner Widerberg (2002) deltagande observation, intervju samt text- och bildanalys antingen var för sig eller i någon form av kombination.

Observation föll bort då denna metod tycktes som den minst gynnsamma, givet de rådande förutsättningarna, för att ta del av inre upplevelser som var avsikten med undersökningen. Textanalys hade varit ett alternativ då det fanns många texter producerade av unga personer som bor i Rosengård och som speglade deras upplevelser av att leva där. Valet föll trots det på att använda intervjun som metod. Även denna föreföll vara passande i förhållande till frågan och dessutom gav den tillfälle till ett personligt möte med respondenterna.

5.3 Intervju som metod

Den intervjustrategi som användes vid datainsamlingen var den där en allmän intervjuguide ligger till grund för intervjun. Denna bygger på övergripande temaområden som tar sin utgångspunkt i problemställningen. Till varje tema finns det knutet några underfrågor av öppen karaktär. Frågorna behöver varken ställas i någon specifik ordning eller formuleras exakt likadant till alla intervjupersonerna (Larsson 2005). Denna strategi är att jämföra med vad Bryman (2011) benämner semistrukturerad intervju som även innebär att det finns utrymme att ställa frågor som inte finns i intervjuguiden men som i stunden uppfattas som väsentliga att ställa som följdfråga till respondentens svar.

Det empiriska materialet består av fem intervjuer som alla spelades in på band och som strax efteråt transkriberades ord för ord. Samtliga intervjuer genomfördes enskilt och varje intervju tog i genomsnitt cirka fyrtio minuter. Två av intervjuer-

na gjordes i ett avskilt rum på den aktuella föreningen med endast jag och respondenten närvarande. De tre övriga intervjuerna utfördes i en lokal som dessa respondenter hade till sitt förfogande. Vid vart och ett av dessa tre intervjutillfällen var förutom den intervjuade och jag också en person som filmade intervjun närvarande då detta var ett ultimatum från ungdomarnas sida för att de skulle ställa upp på intervjuerna.

5.4 Urval

Den grundläggande urvalsprincipen har varit ett så kallat målstyrt urval vilket enligt Bryman (2011) innebär att det är forskningsfrågorna som avgör valet av informanter. Av den anledningen var det gentemot ungdomar som var bosatta i Rosengård som jag riktade mitt intresse men utan att på förhand ha bestämt exakta parametrar för vilken ålder de intervjuade skulle vara i. Även om syftet med undersökningen inte varit att dra några allmänna slutsatser av resultatet så pekar Repstad (2007) trots det på vikten av att i sitt urval försöka ha så olika intervjupersoner som möjligt. Detta för att få en så bred och generell bild som möjligt utifrån intervjuerna. Denna ambition fanns också från min sida i början av processen, men då problem med att komma ut på fältet gjorde sig gällande fick urvalet till viss del också karaktären av ett bekvämlighetsurval (Bryman 2011). Av de ungdomar som var bosatta i Rosengård fick jag helt enkelt intervju dem som överhuvud taget var åtkomliga och intresserade.

Det slutliga resultatet blev en ganska homogen grupp informanter med endast en liten variation vad gällde kön och ålder och ingen alls när det kom till utbildningsnivå. Den grupp ungdomar som kom att utgöra mina respondenter bestod av fem ungdomar, fyra killar och en tjej. Alla fem, som gavs fiktiva namn, var födda i Sverige men samtliga hade föräldrar med utländsk härkomst. Tjejen, Loubna, var 23 år och hade bott i Rosengård i hela sitt liv. De fyra killarna var mellan 18 och 20 år. Två av dessa, Marwan och Obeid, hade bott i Rosengård hela livet medan Alex och Abbe hade bott i Rosengård sina senaste elva respektive nio år. Samtliga fem intervjupersoner antingen gick eller hade gått ut gymnasiet och då det inte är typiskt för de flesta unga som är bosatta i Rosengård kan det eventuellt vara värt att notera när man tar del av resultatet.

En förtjänst med de deltagande intervjupersonerna var att de gav ett reflekterat och engagerat uttryck för sina upplevelser och sin livssituation. Repstad (2007)

framhåller det positiva med informanter som kan uttrycka sig och Larsson (2005) menar att ”eftersom kvalitativ forskning syftar till att erhålla kvalitativt rika beskrivningar behöver man välja intervjupersoner som kan ge sådana utförliga och detaljerade utsagor”.

5.5 Tillträde till fältet

Efter de möten med Rosengårdsbor som gjordes i samband med en auskultation i början av socionomutbildningen och som nämns ovan fanns det inte en tanke på att det skulle kunna innebära problem med att få tillträde till vald målgrupp. Det visade sig dock vara en försvårande omständighet att som ensam student utan ett i den aktuella kontexten naturligt sammanhang få tillträde till forskningsfältet.

Den första kontakt som togs var med Malmö kommuns ungdomsarbetare som dessvärre avböjde att förmedla kontakt mellan mig och ungdomarna, detta för att skydda ungdomarna från att utsättas för negativ uppmärksamhet. Kontakt togs vidare med representanter för mer än en skola i Rosengård men eftersom samtliga elever var under arton år krävdes skriftligt samtycke av målsman och dessutom närmade sig terminslutet så detta alternativ föll bort på grund av tidsfaktorn. Dalen (2007) talar här om så kallade portvakter eller gatekeepers som i egenskap av exempelvis föräldrar, rektorer och läkare kan påverka möjligheterna för forskaren att få kontakt med för studien aktuella personer.

Ihärdigt sökande på Internet resulterade så småningom i att kontakt knöts med en person som gav löfte om att förmedla ett antal respondenter. En lång väntan slutade med endast en intervjuperson som vid tillfället för intervjun var ängslig och ofokuserad och i kombination med bristande erfarenhet från min sida att genomföra en kvalitativ intervju genererades inte något användbart material.

Ett försök att med en bandspelare helt förutsättningslöst söka upp ungdomar på bostadsområdet gjordes också. Efter viss misstänksamhet var det ett gäng unga killar som var intresserade och något av en spontan gruppintervjusituation uppstod. Alla pratade i munnen på varandra, plötsligt kom äldre killar körandes förbi med stora motorfordon samtidigt som polisen kretsade runt platsen och konkurrerade med mig om uppmärksamheten. Det var en fängslande upplevelse men efter att ha lyssnat igenom inspelningen konstaterades det tyvärr att denna inte var något att bygga på till följd av bitvis mycket dålig ljudkvalité, ord som försvann

och en allmänt förvirrande återgivning på grund av övriga störningsmoment.

Efter denna tidskrävande process öppnades till slut nya möjligheter med hjälp av en kontakt som genom sin anknytning till en förening förmedlade två intervju-personer till mig. Kontakt togs också ytterligare en gång med en aktör som var aktiv i Rosengård med att engagera ungdomar att arbeta kreativt med olika perspektiv på sin boendeplats. Genom upprepad argumentation från min sida för det faktum att det fanns något positivt med att ungdomarna själva fick möjlighet att uttrycka sig, och efter att ha besökt dem för att bevisa att det handlade om studier och inte journalistik, gavs jag slutligen tillträde till tre intervju-personer. Dock inte utan ett ultimatum. Dessa tre ungdomar var som sagt redan engagerade i arbete för sin stadsdel och detta föranledde att de ville filma intervjuerna för att eventuellt använda filmerna senare i sin egen verksamhet. Trots tveksamhet från min sida på grund av eventuella forskningseffekter (Repstad 2007) till följd av en sådan intervjusituation så tackade jag ändå ja.

5.6 Förförståelse

Förförståelse inbegriper åsikter och föreställningar som undersökaren på förhand har om det studerade. Förförståelsen ska inte uppfattas som något icke önskvärt. Istället är den att betrakta som en oundviklig företeelse som krävs i den skapande forskningsprocessen för att generera en ökad förståelse för samt gynna tolkningen av det studerade (Dalen 2007).

Den förförståelse som bland annat kommer att påverka den föreliggande uppsatsen bygger på att jag i början av min socionomutbildning fick möjlighet att tillbringa en vecka för auskultation på en valbar arbetsplats där man bedrev socialt arbete. Jag valde att följa en kurator som var knuten till Komvux i Rosengård som vid den tiden arrangerade svenska för invandrare.

En erfarenhet som jag särskilt erinrar mig är att många av eleverna ofta gav uttryck för att det var dåligt att bo i Rosengård, att de var medvetna om detta och att målet var att så fort så möjligt flytta därifrån. Det föreföll mig som att eleverna skämdes inte bara för att de bodde i Rosengård, en ”dålig” plats att bo på, utan som om nedvärderingen av den geografiska platsen i sig också till viss del kommit att omfatta själva deras person.

5.7 Undersökningens tillförlitlighet

Traditionellt innebär begreppet reliabilitet att mätningar genomförda oberoende av varandra ska ge ungefär identiska resultat för att tillförlitligheten ska anses som hög (Halvorsen 1992) och den sedvanliga innebörden av begreppet validitet är att ”mäta det man avser att mäta” (Patel & Davidson 1994).

Bryman (2011) diskuterar huruvida de traditionella begreppen reliabilitet och validitet är konstruktiva i kvalitativ forskning och menar att de flesta forskare inom kvalitativ forskning idag är överens om att viss korrigering av begreppen bör göras för att bättre passa den kvalitativa forskningens förutsättningar. Bryman (ibid.) refererar bland annat till Guba och Lincoln som ifrågasätter huruvida det är möjligt att komma fram till en enda och sann bild av den sociala verkligheten. Utifrån det föreslår de istället begreppet tillförlitlighet vilket i sin tur består av fyra delkriterier som de anser är relevanta att utgå ifrån för att kvalitetssäkra kvalitativ forskning.

Det första kriteriet innebär hur pass trovärdig den sociala verkligheten är som forskaren presenterar. Detta kan kontrolleras genom att låta respondenterna ta del av resultatet för att vinnlägga sig om att de känner igen sig i forskarens beskrivning av deras verklighet. Det andra kriteriet handlar om huruvida den presenterade forskningen är överförbar till andra kontexter. För att den som tar del av forskningsresultatet ska kunna bilda sig en egen uppfattning av detta uppmanas forskaren att presentera så utförliga beskrivningar som möjligt av det studerade. Tredje kriteriet som Guba och Lincoln föreslår är pålitlighet vilket utgörs av en granskande hållning från forskarens sida genom att noga redogöra för alla faser i forskningsprocessen. Slutligen handlar det om konfirmering som innebär att forskaren ska ha handlat i god tro och inte låtit sina subjektiva värderingar eller teoretiska inriktning påverka utförandet av och undersökningens slutsatser (Bryman, 2011). Även Karin Widerberg (2002) menar att reliabilitet och validitet inte är idealiska begrepp att använda i kvalitativ forskning. Widerberg lägger vikt vid att forskaren noggrant beskriver den förförståelse som denne har haft med sig in i forskningsprocessen för att öka tillförlitligheten. Denna form av öppenhet menar Widerberg resulterar i att läsaren kan göra en bedömning av både undersökningen i sig och dess kunskapsanspråk.

Jag har i denna uppsats strävat efter att i metoddelen så tydligt och noggrant som möjligt redogöra för hur jag gått tillväga i samtliga steg av forskningsproces-

sen. Min förförståelse och mina förväntningar är klart och tydligt formulerade (se avsnitt 5.6). Jag har i samband med insamlingen av mitt material spelat in intervjuerna på band och transkriberat dessa ord för ord. Jag har sedan strävat efter att gestalta informanternas livsvärld så genuint som möjligt genom de citat som presenterats i resultatdelen. Det ska också uppmärksammas att jag inte har, till följd av den tidsram som stått till mitt förfogande, återknutit till respondenterna vilket Guba och Lincoln rekommenderar.

5.8 Forskningsetiska överväganden

För att kunna genomföra mina intervjuer med ungdomar bosatta i Rosengård, och eftersom jag helt saknade personliga kontakter med några där, sökte jag olika sätt att komma i förbindelse med de unga. I ett av dessa försök fick jag av de ungdomsarbetare som var anställda av Malmö kommun, för att på olika sätt stödja ungdomarna i området, beskedet att de inte kunde ställa upp med att förmedla kontakter mellan mig och de unga. Detta då de ansåg att omfattningen varigenom de unga bosatta i Rosengård var föremål för uppmärksamhet var så hög att det kunde öka den stigmatiseringsprocess som ungdomarna redan var utsatta för. Denna ståndpunkt är inte främmande för mig och jag har funderat mycket över hur en undersökning som denna kan motiveras.

Bengt Starrin (2001) skriver i sin artikel *Skammen, självet och den sociala underordningen* att en typisk känsla som genereras ur stigmatisering är skam. Starrin anser att utmärkande för det han benämner underordningens skam är hur denna föds ur en ensidig fokusering på individens tillkortakommanden och hur förtjänster hos densamme negligeras. Intentionen med denna uppsats har varit att gestalta hur några unga som bor i Rosengård själva upplever sin relation till sitt bostadsområde, till bilden som medier förmedlar av platsen samt om de upplever sig vara påverkade i sitt identitetsskapande av den förmedlade bilden. Syftet har alltså varken varit att studera bostadsområdet i sig och dess eventuella tillkortakommanden, eller dess invånares möjliga dito.

I Masoud Kamalis rapport *Sverige inifrån. Röster om etnisk diskriminering* (SOU 2005:69) – publicerad av den av regeringen tillsatta Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering – betonas vikten av att ge dem som är direkt berörda av särbehandling tolkningsföreträde vad gäller sin egen situation. Vidare poängteras betydelsen av att åskådliggöra erfarenheter via de berördas

egna röster. Jag har valt att utgå från detta förhållningssätt när jag beslutade mig för att intervjua de unga direkt i stället för någon representant för dem.

Min förhoppning är att jag i min kontakt med respondenterna lyckats förmedla att några föresatser att fokusera på svagheter inte funnits utan att min avsikt har varit att ta del av och förmedla de ungas egna upplevelser. Utifrån det har jag värderat nyttan med undersökningen i förhållande till risken för ytterligare stigmatisering och med utgångspunkt i det ovan sagda bedömt mitt val att genomföra intervjuer med de direkt berörda ungdomarna som rimligt.

Jag har tagit vetenskapsrådets riktlinjer (u.å) i beaktande angående forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning vilka består av *Informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *Konfidentialitetskravet* och *Nyttjandekravet*. Två av intervjupersonerna i denna undersökning informerades i anslutning till själva intervjutillfället om att deltagandet var frivilligt, att de när som helst under intervjun hade rätten att avbryta denna och vad informationen de lämnade skulle användas till. Samtidigt försäkrades också intervjupersonerna att jag skulle förvara insamlad information säkert, att deras identitet inte skulle röjas samt att informationen efter att ha fullgjort sitt syfte skulle förstöras. Övriga tre intervjupersoner önskade ha ett möte med mig innan de bestämde sig för att bli intervjuade av mig och i samband med detta möte avhandlades frågor relaterade till vetenskapsrådets anvisningar ovan. Samtliga fem intervjupersoner gav sitt samtycke under eget ansvar då ingen av dem var minderårig.

5.9 Bearbetning av det empiriska materialet

Intervjuerna som genomfördes med mina fem informanter spelades in på band. Dessa transkriberades sedan ord för ord snart efter intervjutillfällena. De utskrivna intervjuerna lästes sedan igenom flertalet gånger till dess att jag kände mig väl förtrogen med helheten i dem. Under denna process antecknade jag i marginalen spontana iakttagelser och idéer, så kallade provisoriska koder, som eventuellt kunde vara till nytta längre fram i analysarbetet (Hjerm & Lindgren 2010).

Nästa steg innebär att göra en första sortering av det empiriska materialet. Utifrån uppsatsens frågeställningar markerades allt i texten som relaterade till var och en av dessa med var sin färg. Detta steg skulle med Widerbergs (2002) ord kunna kallas för ett teorinära arbetssätt då frågeställningarna är förankrade i ett teoretiskt perspektiv.

Nu hade jag tre övergripande teman som fick utgöra grunden i en temaanalys vilket enligt Larsson (2005) innebär att flera analysenheter grupperas och analyseras under ett och samma tema, till skillnad mot en fallanalys där varje intervju-person analyseras för sig.

Arbetsättet övergick nu till att bli mer empirinära (Widerberg 2002). Genom ny genomläsning av de enskilda temana identifierades begrepp och beskrivningar som gestaltade upplevelser och föreställningar som av de intervjuade beskrevs som centrala. Dessa identifierade avsnitt i materialet fick bilda kategorier som sedan namngavs, kodades. Koderna ordnades och fick sedan ligga till grund för skapandet av underteman till de tre övergripande temana och därmed utgöra kärnan i den meningskoncentrerade sammanfattning som framställdes under respektive underkategori i syfte att gestalta de intervjuades livsvärld.

Då uppsatsen har ett aktörsperspektiv har jag för att gestalta de intervjuade ungdomarnas upplevelser i så stor utsträckning som möjligt med hjälp av deras egna begrepp valt att presentera min empiri i första hand med invävda citat. Repstad (1999 s.121) anser att ”man hellre ska använda för många citat än för få” och Hjerm och Lindgren (2010) rekommenderar att använda korta citat med egna analytiska resonemang mellan dem.

6 Resultat och analys

6.1 Upplevelser av att bo i Rosengård

6.1.1 Platsen som resurs

Att de intervjuade ungdomarna var fästa vid sitt bostadsområde rådde inga tvivel om. Samtliga unga betonade på ett eller annat vis att de trivdes med själva platsen att bo på. Loubna beskrev det så här:

Mina år i Rosengård har varit fantastiska, jag känner de flesta, mycket trygghet, inte rädd, tycker om Rosengård som stadsdel trots de svarta sidor som media tryckt upp för befolkningen /.../.

Angående det negativa ryktet om platsen så uttryckte Abbe det som att ”/.../ det är det enda negativa med Rosengård, annars är det rätt skönt här faktiskt”. Alex, Marwan och Obeid pekade på upplevelser av en stark gemenskap mellan de boende som de uppfattade skilde sig från gemenskapen i majoritetssamhället och Marwan berättade att ”/.../ kärleken som finns mellan människor här är mycket större än vad den är där ute”. Ungdomarna upplevde att trots de många olikheter som fanns mellan människorna som bodde i Rosengård så fanns det en överbryggande gemenskap. Marwan exemplifierade med upplevelser från sin uppväxt, till exempel i skolan och på fritidshemmet:

Ja, det är klart det är en grund man har fått, som jag sa tidigare alltså, så kan jag se det mer som en positiv sak till en viss del att jag vuxit upp här i området, för det är ju, man har mött olika människor liksom men i slutändan förstår man själv, jag gick i nian och kunde säga, det som förenar oss människor är kärleken, och det säger ingen som går i nian men jag visste att om man slår ihop en från mellanöstern, en från Balkan och vad som helst så det som förenade oss var liksom skrattet när vi satt och spelade eller något.

En aspekt som Alex fokuserade var värdet av att behärska de sociala koderna för hur man skulle bete sig inom området. Detta var något som Alex upplevde ha genererat en trygghet vilken han trodde hade varit svårare att uppnå om ”/.../ du bor i ett svenskt område och du själv är utlänning”. Till följd av att ha växt upp i den mångkulturella miljö Rosengård utgjorde, med ständiga möten mellan olika natio-

naliteter och kulturer ansåg ungdomarna sig ha utvecklat flexibilitet, social kompetens, människokännedom och tolerans för olikhet vilket också lett till en större förmåga att kunna respektera andra. Så här beskrev Obeid det:

Ja du, Rosengård är, hur ska man säga det när det är jättemånga länder i ett eller hur man ska kalla det. Mitt umgänge består av jättemånga killar och tjejer från olika länder vilket har gjort att ja, jag lär mig andra språk även de jag inte behöver lära mig och det är väl något positivt ändå, det är mångkulturellt vilket gör att ungdomarna förstår varandra på ett annat sätt, jag vet inte hur jag ska förklara det.

Marwan skildrade sina upplevelser av att bo i det mångkulturella Rosengård på detta vis:

Ja, men sen det positiva är väl att jag har en bild av människor från olika, att det är mångkulturellt, att jag kan sitta och prata och förstå människor på ett helt annat sätt än vad andra som inte umgått med så många olika kulturer kan göra.

En konsekvens av att bo i Rosengård som lyftes fram av Loubna och Alex var att de genom att på nära håll ha tagit del av vänners och skolkamraters levnadsöden tillgodogjort sig ställföreträdande erfarenheter och utvecklat en speciell förståelse för de ungdomar som på ett destruktivt sätt försökte hantera sin frustration, sorg och ilska över sin livssituation. För Loubna hade detta utgjort en motivationsfaktor vilken hade genererat en vilja hos henne att hjälpa:

Jag har ju sett ganska många dåliga sidor också och upplevt ganska mycket och då känner jag att jag gärna vill hjälpa till så gott jag kan och hjälpa ungdomar som kanske sitter i en svår sits eller är på väg dit.

Hon hoppades kunna agera förebild och ”/.../ visa att jag är uppvuxen här, jag kan, det går /.../”, och därigenom kunna använda sig själv och sina erfarenheter till något positivt.

De kontextbundna lärdomar de intervjuade ungdomarna upplevde sig ha utvecklat uppfattades också som en resurs vid till exempel yrkesval vilket Alex återgav med dessa ord:

Jag har tänkt en hel del på att bli polis eftersom jag sett vad som händer här, /... / det har påverkat mig, /.../ om jag blir polis förstår jag de som gör detta och kan hjälpa dem, de behöver någon som förstår /.../ de behöver någon de kan prata med för våld är inte utvägen.

Oaktat den negativa framställningen i massmedier av ungdomarnas bostadsområde och dess invånare upplevde de intervjuade att Rosengård med sina speciella förutsättningar genererat mycket positivt för dem som individer.

Utifrån Baumans (2000) resonemang kan Rosengård betraktas som en mötesplats som ger möjlighet att genom täta och över tid utsträckta interaktioner mellan dess invånare lägga grunden för en stark gemenskap. Just att bostadsområdet är så befolkningsmässigt heterogent har inneburit att ungdomarna redan från barnsben fått möta det ”annorlunda” i form av främmande språk, etnicitet med mera. Att de intervjuade tidigt i livet konfronterats med variation och mångfald har utvecklat förmågan att hantera ambivalens inför andra kulturer och sådant som kan förefalla främmande. Dessa omständigheter har enligt ungdomarna utvecklat kvaliteter hos dem som visserligen erövrats i ett lokalt sammanhang men som är eftertraktade resurser i en globaliserad värld.

Den speciella form av trygghet och samhörighet som ungdomarna upplevde fanns mellan invånarna inom bostadsområdet går att relatera till Goffmans (2010) begrepp de egna och Sernhede (2002) pekar på hur upplevelser av delat utanförskap kan generera känslor av gemenskap.

6.1.2 Platsen som begränsning

Trots de positiva erfarenheterna av att bo i Rosengård upplevde de intervjuade också att Rosengårds nedvärdering i den offentliga diskursen utgjorde en tung börda om man ville göra något med sitt liv och bostadsområdets låga status sågs bland annat som ett resultat av ett Malmö uppdelat i olika samhällsklasser där man som Rosengårdsbo tillhörde en underklass. Marwan återgav det så här:

/.../ när du kämpar och pluggar och verkligen så här, jag ska fixa ett bra jobb, jag ska kämpa för samhället och välfärdssystemet och det här, det väger ju mycket när det kommer en från Limhamn och bara – öh, du bor i Rosengård, varför kämpar du?

Marwan uttryckte en tydlig oro ”man blir ju allmänt rädd” över att det dåliga anseendet skulle följa med och ligga honom till last i samspelet med omgivningen: ”/.../ man hoppas på att människor kollar på ens erfarenheter och förnuft och inte på det här materiella”.

Det fanns hos ungdomarna upplevelser av att som boende i Rosengård vara av omvärlden på förhand till viss del utdömd och befinna sig i ett underläge i förhållande till andra ungdomar som inte associerades med adresser förknippade med negativa attribut. Denna sämre position till följd av social stratifiering menade ungdomarna aktualiserades inte minst i samband med möjligheten att på lika villkor kunna konkurrera på arbetsmarknaden. Abbe resonerade på följande sätt:

/.../ om jag till exempel söker ett jobb och en kille som heter Erik söker samma jobb, och han bor kanske i Limhamn och vi har nästan samma meriter så är det mer sannolikt att de tar honom, tror jag i alla fall på grund av vad som händer just här, det är klart de får bilden `Är han en av de som håller på med såna grejor?`.

Marwan ansåg att ”/.../ det är det här klassiska med att har du en adress på ditt CV som det står Återväg eller Rammelsväg eller något sådant på, ja då tror jag inte det är lika lätt att få jobbet”. Obeids tankar gick i samma riktning:

/.../ när det gäller att skaffa jobb och sådana saker så tror jag, jag är ganska säker på att om du skriver Rosengård, var du bor på ditt CV eller säger det till någon så måste du förklara dig själv där, vilken typ av person du är när de ser du bor på Rosengård. Jag tror faktiskt du minskat din chans med femtio procent så fort du har sagt att du kommer från just området, och det skär i en, det är jobbigt.

En stor anledning till ungdomarnas oro över att komma till korta i interaktioner med individer och institutioner i majoritetssamhället och som upplevdes som en begränsning var den generalisering de upplevde sig vara föremål för genom att vara bosatta i Rosengård. Loubna uttryckte det som att:

Det är klart det fanns stökiga i klassen och folk som man känner som valt en annan väg, men de finner man överallt och jag tycker inte man ska dra alla över en kam, vilket jag känner att de flesta gör, de drar alla över en kam liksom.

Abbe menade att det var inte bara de få som ”förstörde” som fick dåligt rykte, utan han ansåg att ”om de håller på så kommer inte bara de få dåligt rykte utan dom som vill förbättra situationen kommer också få dåligt rykte och få med sig det på olika jobbintervjuer och såna grejor /.../”.

I de intervjuer jag gjort med de unga Rosengårdsborna framkommer det alltså att de till följd av sin adress kände sig hämmade i sin sociala rörlighet och upplevde att deras livschanser i vissa avseenden var inskränkta. Goffman (2010) talar om stigmasymboler och i detta sammanhang skulle adressen kunna ses som en sådan symbol som förbinder ungdomarna med en förnedrande brist och ungdomarna själva kopplade sin underlägsna position till exempel på arbetsmarkanden med det faktum att de bodde i ett av omgivningen nedvärderat bostadsområde, ett enligt Wacquant (2008) territoriellt stigmatiserat område.

Generaliseringen till följd av att alla fick som de unga själva uttryckte det ”bära hundhuvudet för vad få gör” och som de uppfattade utövade stort negativt inflytande över deras möjligheter att bli sedda och bedömda utifrån sin individuella kapacitet och förmåga kan förstås som att stigmatiseringsprocesser är aktualiserade då de intervjuade upplever en diskrepans mellan den de faktiskt är, den faktiska identiteten och den som de tillskrivs av någon annan utifrån, den virtuella identiteten (Goffman 2010).

Samtidigt förklarade ungdomarna också sin belägenhet utifrån ett klassperspektiv vilket kan tolkas som att det hos dem finns en uppfattning om att de hinder de upplever också har sitt ursprung i yttre omständigheter vilka de inte är benägna att ta ansvar för personligen (Jenkins 1994).

6.1.3 Rosengård en isolerad plats

Att börja i gymnasiet utanför Rosengård beskrev Marwan som något som innebar ett första genuint möte med majoritetssamhället vilket han upplevde ”som att komma in i en helt ny värld” bestående av den ”svenska kulturen” och dess ”traditionella vanor”. Marwan upplevde denna direktkontakt som mycket värdefull och som en källa till viktiga erfarenheter som han nu retrospektivt ansåg sig ha varit berövad tidigare i livet:

/.../ jag minns första året på gymnasiet, för till nian var man väl ganska bunden till

området, man hade skolan nära, så det kändes ibland, vid vissa tillfällen kunde det kännas som att det var murar runt dig, `nämen jag kommer inte ut härifrån`. Det är negativt, att man kanske är för sammankopplad till området.

Marwan erfor det som att den i stort sett totala avsaknaden av kontakt och umgänge med etniska svenskar, med undantag för lärarna i skolan, hade lett till att han kände sig främmande för den ”svenska” kulturen och traditionen:

/.../ alltså, när man växer upp i området så finns det, ju, alltså de enda etniska svenskar man kan träffa på är sina lärare. Utöver det finns det ingen, inte vad jag vet”.

Han förklarade vidare:

Jag minns vi brukade skoja när jag gick i nian, så brukade vi skoja såhär, när man var och besökte föräldrarnas stad under semestern, så brukade vi skoja om när ens farbror frågade en om hur många svenska kompisar man hade, ja om du räknar liksom de som bor där i området så är det ju inte direkt svenskar `jaha, men hur betar sig svenskar? Ja, tyvärr kan jag inte svara dig på din fråga`, alltså det blir ju mycket så.

Marwan ansåg att han och hans jämnårig tillhörde en generation där många var födda i Sverige men trots det förblev främmande inför det svenska och menade att det togs alldeles för lite initiativ från majoritetsamhällets sida: ”/.../ de borde visa sin kultur, komma ut hit. Det är inga djur som bor här, det är människor, man kan prata med dem”. Marwan menade att även om ungdomarna tog till sig det svenska samhället via skolan så var det en indirekt kunskapsinhämtning och som sådan långt ifrån tillräcklig: ”Du vet ju vad som finns, men du har inte *upplevt* det /.../”.

Abbe minns dock hur han som yngre, när han var nyinflyttad till Rosengård, i samband med utflykter som skolan anordnade i syfte att försöka ändra den ensidigt negativa bilden av platsen, kom i kontakt med samhället utanför Rosengård. Abbes uppfattning var emellertid att sådana åtgärder över tid successivt hade minskat:

.../ på grund av att man hörde så mycket negativa grejor, så gjorde dom alltid typ olika utflykter och arrangemang för ungdomarna för att ändra bilden av Rosengård där kanske pressen kom och fotade och intervjuade om vad som hände och så, så vi åkte alltid till Tosselilla eller till bondgårdar typ .../ men sen med tiden så blev det sämre .../.

Obeid pekade på negativa konsekvenser för utvecklandet av det svenska språket till följd av att växa upp i Rosengård och inte ha kontinuerlig kontakt med majoritetssamhället. Samtidigt som han till viss del såg det som något positivt att tillgodogöra sig andra språk som talades inom Rosengård så såg han också en risk med det ” Sen det negativa är att man faktiskt tappar bort svenskan, den kan försvinna eftersom det är, ja när det gäller språket”.

Bland de ungdomar i Rosengård som jag intervjuat fanns det upplevelser av att ha varit rumsligt avskilda från majoritetsamhället under i stort sett hela sin uppväxt. Bauman (2000) menar att sådant avskiljande mellan grupper i samhället leder till ett främlingskap dem emellan som förminskar och komprimerar synen på de andra. Detta förstår jag fungerar i båda riktningar vilket i sammanhanget leder till att det inte endast är hos majoritetsamhällets invånare en stereotyp föreställning kan konstrueras om Rosengårdsinvånarna utan att de senare också på samma sätt berövas (berövas då det handlar om barn och unga) möjligheten att skapa sig en nyanserad och rättvisande bild av samhället utanför området.

Ristilammi (1994) beskriver förorten och Rosengård som en plats som för dess invånare fungerar som ett ”titthål” gentemot det svenska samhället vilket enligt honom kan innebära möjligheter till en gradvis anpassning. Ungdomarna som jag intervjuat skulle kanske inte hålla med om att det från deras sida funnits ett behov av en sådan gradvis anpassning. Istället förstår jag det som att det hos dem finns upplevelser av att alldeles för sent kommit i kontakt med majoritetsamhället och att det fått negativa konsekvenser för dem inom olika områden i deras liv, att de känt sig exkluderade eller som Herz och Johansson (2012) uttrycker det, stoppade.

Analogin som Marwan gör mellan sig själv och ”djur” ser jag som ett uttryck både för en känsla av att vara osynliggjord och bortvald av det svenska samhället och som ett möjligt tecken på att han till viss del kan ha internaliserat stigmat (Goffman 2010).

6.2 Förhållningssätt till bilden av Rosengård

6.2.1 Den massmediala bilden och dess makt

Loubna ansåg att medier hade en betydande roll i skapandet och upprätthållandet av de ”svarta sidor” som ”media tryckt upp för befolkningen” av Rosengård och dess invånare och hon uttryckte sin uppfattning så här:

./.../ det har ju med de här bränderna som sagt att göra, har inte upplevt några bränder själv, endast läst och hört och jag tycker medierna förstorar det ganska mycket, vilket invånarna också håller med om, de beskriver Rosengård på ett negativt och fel sätt om man säger så.

Marwans åsikt var att medier hade ”byggt upp” bilder bland annat av att ”./.../ ett rosengårdsbarn ska gå runt med en keps och bete sig på ett visst sätt” och att dessa bilder bidragit med att sätta normen i samhället för vad en Rosengårdsbo skulle stå för. Loubna förklarade att ”det vi läser i tidningen är vad vi tror på”, vilket hon ansåg gjorde bilden som medierna framställde kraftfull i sin påverkan såväl på invånarnas egen självbild ”det påverkar oss jättemycket, hur folk ser på oss, hur folk respekterar oss” som på majoritetsbefolkningens föreställningar om platsen och de boende där. Den massmediala bildens inverkan på kompisar som inte själva var bosatta i Rosengård upplevde Marwan exempelvis ta sig uttryck i kommentarer som ”det är så typiskt Rosengård” när något diskuterades som visserligen hade negativa förtecken men som ungdomarna bosatta i Rosengård i själva verket ansåg vara allmängiltigt och inte alls typiskt för just området och dess invånare.

Ungdomarna betraktade bilden som missvisande och inte alls överensstämmande med deras egna upplevelser av att bo i Rosengård. Så här uttryckte Alex det:

Ja, de överdriver mycket, när man väl kommer in i Rosengård så är det inte så som de har sagt utan man får en helt annan bild ./.../ de bara riktar sig mot dom som är arbetslösa, som är hemma, sitter hela dagen, de kan inte rikta sig mot de som kämpar, som har jobb och så. Jag känner en hel del personer som har jobb och som lever ett bra liv fast de bor i Rosengård.

Angående detta tema uttalade sig Marwan på följande vis:

Jamen, det blir, om man säger så här, om man slår upp tidningen, och så ja, `Rosengård brinner`, det brinner här och det brinner där, jaha visst, men sen, ofta är det ju så att människor när de tänker på Rosengård, man tänker på familjer som är packade trångt intill varandra, där sonen går ut och säljer droger eller så där, går runt med kniv och rånar människor, men det är en bild som media har skapat, visst det kanske äger rum men inte i så stor utsträckning som man påstår. Det finns liksom bra människor och dåliga människor, om de bor i Rosengård eller Värnhem det spelar ingen roll.

Abbe ansåg att medier hade en framträdande roll i skapandet av den stereotypa bilden – ”media har ju spritt mycket rykten” – och som framgick ovan nämnde Abbe att det varit bättre förr, att Malmö kommun då arrangerade aktiviteter med daghem och skola i Rosengård i syfte att försöka skapa en motbild till den negativa gestaltningen av platsen och att man då bjudit in pressen för att uppmärksamma positiva händelser men att sådant inte gjordes mer.

Det var alltså inte sanningshalten i mediernas utsagor i sig som ungdomarna vände sig emot även om man framhöll det oproportionerliga i dem. Problemet som de pekade på var istället avsaknaden av en mer balanserad återspeglning av deras upplevda verklighet. Obeid påpekade ”och som jag alltid säger, och jag säger det igen, det är alltid en av tio som får Rosengård att se dåligt ut och de brukar sticka ut mer, det är alltid så”.

Ristilammi (1994) menar att mediebilderna av förorten är så etablerade i samhället att ingen helt kan värja sig mot dessa och Hammarén (2008) visar i sin studie hur de unga män han intervjuat lägger stor vikt vid mediebilden när de konstruerar kön och sexualitet.

Anledningen till att ungdomarna som jag intervjuat tillskrev mediebildens stor betydelse förstår jag som en konsekvens av att det hos dem fanns en medvetenhet om mediebildens potential att påverka dem och deras livschanser negativt. Till följd av bildens starka påverkan på det omgivande samhällets föreställningar ser ungdomarna hur den stereotypa bilden i konkreta situationer, till exempel i interaktion med nya vänner eller med möjliga arbetsgivare, kan hindra dem från att bli bedömda utifrån sin faktiska identitet (Goffman 2010).

Dessutom uppfattar jag det som att ungdomarna är medvetna om att den ensidiga bilden också har makt att på lång sikt och på ett mer djupgående plan på-

verka deras egen syn på sig själva. Jenkins (1994) menar att det hela tiden föregår en förhandling i identitetsskapandet mellan inre och yttre definitioner av identitet, i detta fall en förhandling där ungdomarna är medvetna om sitt underläge när det kommer till rätten att få definiera sig själva.

6.2.2 Den stigmatiserande bilden

Det fanns hos några av ungdomarna en upplevelse av att den så ensidigt negativa skildringen av bostadsområdet i medier var en medveten strategi från samhällets sida. Loubna menade att:

Nu som vuxen förstår man också att det varit så ända sedan man var liten att man fått den här, att man målat upp en svart bild liksom /.../ och /.../ just valt kanske att fokusera mycket på Rosengård /.../ de flesta som bor här tillhör ju gruppen arbetslösa och många har en invandrarbakgrund.

Marwan ansåg att Rosengård och dess invånare hade fått rollen som syndabock:

Jag vet inte, ibland känns det som att rent allmänt samhället har valt ut stället till att ha det som en hake, för att liksom `Ja, nu har vi valt ut detta och nu sitter vi och svartmålar det, tack`. Visst är det väldigt lätt på det viset men vi snackar liksom inte om insekter, utan det är människor.

Ungdomarna uppfattade det som att de i egenskap av personer associerade med annan etnisk tillhörighet än svensk helt enkelt tillhörde en grupp invånare i Sverige som var lovligt byte. Obeid beskrev sin uppfattning på följande vis:

Jag måste säga att jag tycker att i många, många fall så är Rosengård som vilket annat bostadsområde som helst, faktiskt, både när det gäller, vad heter det, ungdomars upplevelser härute och hur de leker och vad de gör och så. När jag kollar in andra områden här i Malmö, allt från Limhamn till Sofielund, till allt möjligt liksom så ser jag exakt samma bild faktiskt. Sen har ju alla områden sina problem, men jag tror media valde att göra så här mot Rosengård just för att det är jättemånga invandrare som är här, som kommer hit, det är inte så många svenskar på Rosengård, så är det bara, vilket gör att media och många människor tycker att ja, det är enklast väl att skylla på invandrare. Det känns lite så.

Jag förstår det som att de intervjuade ungdomarna uppfattar att stigmatiseringen av själva platsen och dess invånare i form av ett ensidigt fokus på dess tillkortakommanden rättfärdigas av majoritetsamhället av den anledningen att många som bor där redan är behäftade med stigma baserade på etnisk tillhörighet och fattigdom. Wacquant (2007) menar att typiskt för den territoriellt stigmatiserade platsen är att människorna som bor där sällan endast har platsens stigma att bära utan kan vara flerfaldigt belastade av stigma knutna till exempel till etnicitet och klass.

6.2.3 Den föränderliga bilden

Utifrån erfarenheter som ungdomarna tillgodogjort sig i direktkontakt med människor utanför bostadsområdet fanns det upplevelser av att det som enskild individ gick att bryta igenom bilden om Rosengårdsbon och bli sedd för den man var. Så här exemplifierade Marwan:

‘.../ ‘ja men var bor du, vid Möllan?’ Nej, i Rosengård. ‘Jaha, du verkar ju inte vara en sådan som går runt med kniv och rånar folk’. Det ändrar, de liksom, och verkligen om man engagerar sig inom elevpolitiken vilket jag gjort så får man ju fram de här bilderna att ‘jaha, det finns väl sådana människor också där’.

Ungdomarna upplevde således att det var i det personliga mötet med omgivningen som den ensidiga bilden av Rosengård och dess invånare hade möjlighet att förändras. Obeid berättade:

Till och med han som är min bästa kompis i klassen nu, han vara rädd för mig, han blev lite så här, när jag berättade att jag kom från Rosengård, så blev han lite så här ‘jaha, ok?’, lite orolig. Men sen så fick han se min sanna sida och vad jag egentligen går för vilket gjorde det mycket lättare sedan.

Jenkins (1994) menar att det är i mötet mellan jaget och den andra, mellan vi och dem som identiteter skapas och återskapas vilket de intervjuade ungdomarna också tycks uppleva. Ungdomarna menar att det finns möjligheter att ta sig förbi den virtuella identiteten som den ensidiga mediebilderna genererar och belastar dem med och istället bli värderad av omgivningen utifrån sin faktiska identitet (Goffman 2010).

Samtidigt visar också exemplet ovan att ungdomarna upplever att det ankommer på dem att skapa en motbild till stereotypen av Rosengårdsbon. För att en förändring ska komma till stånd måste ungdomarna visa upp sidor av sig själva som det vet kan kompensera för den etablerade bilden av hur de förväntas vara som Rosengårdsbor (Goffman 2010).

6.3 Ungdomarnas identitetsskapande

6.3.1 Bildens påverkan på identitetsskapandet

I materialet framkom att någon av ungdomarna uppfattade den stereotypa bilden som en i olika grad påverkande faktor vid deras identitetsskapande.

Marwan pekade på hur han upplevde att den negativa bilden i kombination med andra prövande omständigheter vilka han ansåg också påverkade ungas livsvillkor innebar en ytterligare försvårande omständighet. Inte minst i förhållande till att vara ung och därmed som ett led i den naturliga utvecklingen intensivt söka efter identitet ”/.../ tonårstiden kan väl vara en kris där man försöker hitta sig själv /.../”. Marwan satte också den obefintliga kontakten med samhället utanför Rosengård i samband med hur påverkad han upplevde sig vara av den ensidiga framställningen av platsen och han menade att bristen på utbud av förebilder för honom själv och andra ungdomar bosatta i Rosengård var stor:

För det man ser upp till, det många ungdomar kan se upp till i området, jag minns i den åldern, speciellt tonåren /.../ så sätter man på TV:n så ser man MTV nåt sånt här fifty cent eller någonting så sitter `ja, jag har många tjejer, jag har pengar, jag har droger` där hittar de sin idolbild och fångar upp den. När det står i tidningen `ni är sådana här`, ni har redan stämplat oss. Hur vill du jag ska snurra runt allt det här gigantiska, det är inte många som gör det.

Här framgår att det finns upplevelser hos någon av de intervjuade ungdomarna av att i egenskap av sin ålder och på grund av var man befinner sig i ett livscykel-perspektiv är extra sårbar för att påverkas i sitt identitetsskapande av den ensidiga bilden som förmedlas i medier. Här gestaltas det som Wacquant (2007) påpekar angående hur flera olika omständigheter kan haka i och förstärka varandra för de som berörs av territoriell stigmatisering och Wacquant, Slater och Pereira (2014) anser att det är viktigt att ta i beaktande faktorer som till exempel ålder för att

utöka förståelsen för i vilken omfattning och på vilket sätt en enskild individ eller en grupp kan påverkas av territoriell stigmatisering.

Även den av några av ungdomarna upplevda isoleringen från majoritetssamhället anges vara en faktor som ökar deras ömtålighet inför att påverkas av den ensidiga bilden i sitt identitetsskapande. Materialet visar prov hur avskildheten i förhållande till det omgivande ”svenska” samhället har orsakat en knapphet vad gäller tillgången till ett nyanserat utbud av roller och förebilder att som tonåring och ung vuxen spegla sig i vilket också lett till en ökad benägenhet från ungdomarnas sida att låta sig inspireras i sitt identitetsskapande av stereotypa framställningar förmedlade via medier. Hammarén (2008) visar hur de unga män som deltagit i hans studie använder den stereotypa bilden av ”förortskillen”, med Jenkins (1994) ord ”the public image”, i vissa sammanhang för att stärka sin egen självbild och vinna vissa fördelar till exempel hos potentiella kärlekspartners. Som jag förstår det kan en sådan strategi vara förenat med en viss risk då den på längre sikt kan leda till en ond cirkel där ungdomarna genom sitt beteende bekräftar det omgivande samhällets redan ensidiga bild av den typiska Rosengårdsbon vilket i sin tur också kan innebära att ungdomarna själva börjar identifiera sig i allt högre grad med stereotypen.

6.3.2 Ambivalens

En av de intervjuade ungdomarna gav ett tydligt uttryck både för en visshet om sitt värde parallellt med en känsla av tvivel kring detsamma. Loubna beskrev hur hon som barn i samband med ett studiebesök utanför Rosengård kände sig ifrågasatt av de andra barnen på grund av sin boplatz och att det hos henne ledde till blandade känslor:

Va fan, är vi inte lika mycket värda som ni är /.../ redan som barn kunde jag känna, det är inget fel på mig. Alltså är det fel på stadsdelen? Är det fel på oss? Vem är det fel på? Så det väckte ju blandade känslor.

Även om det alltså i grund och botten fanns en medvetenhet om det egna värdet så genererade sådana upplevelser en viss känslomässig osäkerhet kring den egna identiteten.

Som vuxen upplever Loubna att hon inte längre har några blandade känslor kring sitt värde ”med tanke på att jag inte är värdelös, jag är inte värdelös men folket kanske tycker jag är en värdelös invandrantjej från Rosengård”. Trots det uttrycker hon att ” Det påverkar oss jättemycket, hur folk ser på oss, hur folk respekterar oss”.

Goffman (2010) utgår från att människan är en internaliserande varelse. Av den anledningen menar han också att även om den stigmatiserade innerst inne är medveten om sitt jämlika värde i relation till de normala så påverkas individen alltid, om än i varierande grad, i sin syn på sig själv utifrån de etablerade normerna för vad som anses som normalt i en viss kontext.

Utifrån Jenkins (1994) perspektiv på identitetsskapande kan ambivalensen förstås som en dragkamp mellan den egna upplevelsen av vem man är och omgivningens definition av en, mellan inre och yttre definition av identitet. De blandade känslorna tolkar jag som ett resultat av att intervjupersonen befinner sig i skärningspunkten mellan motståndet från redan existerande inre upplevelser av vem denna upplever sig vara och den yttre kategorisering som upprätthålls via mediernas ensidiga framställningar av Rosengård och dess invånare. Att befinna sig i denna ambivalenta position vad gäller sin identitet förstår jag som påfrestande för ungdomarna vilket jag också tolkar som en anledning till att dessa söker olika tillvägagångssätt för att hävda sig mot stigmatiseringen och dess konsekvenser.

6.3.3 När alla tror du är en dålig person...

Samtliga av de intervjuade ungdomarna kunde räkna upp en rad förtjänstfulla förhållanden kring sig själva och sin livssituation men formulerade trots det också en oro för att i vissa sammanhang bli sedda på, dömda, som en av dem som håller på med ”dumma” saker. Obeid talade om en oro:

Ja, man blir ju jätteorolig faktiskt, man blir, ja man blir orolig, bara så, och jag vet inte var jag ska gå sen om nu alla tror jag är en `sån` person, en person som vill förstöra för andra, man vet ju inte, var ska man ta vägen liksom när alla tror du är en dålig person?

Obeids tankar kretsade bland annat kring praktiska lösningar som till exempel att i värsta fall vara tvungen att flytta ifrån Malmö ” Om det kommer till det så /.../ ja, Malmö, om det är så”.

Inte minst i situationer där adressen kom på tal aktualiserades denna oro och Abbe uttryckte det följande vis:

Jag vet inte, många av mina vänner bor inte här, för jag umgås inte med många härifrån, men när man börjar prata om var man bor så brukar diskussionen snabbt ta slut om vi pratar om Rosengård, förstår du vad jag menar?

Om de situationer då samtalen om Rosengård fick en negativ anstrykning berättade Abbe, att ”då kan jag känna mig, tänk om han tror jag är en av dem som håller på /.../”. Obeid upplevde denna ”vaksamhet” som betungande och han sammanfattade: ”/.../ man blir lite paranoid rakt av faktiskt”.

Ungdomarna upplevde att de utvecklade en vaksamhet gentemot omgivningen till följd av att inte veta vilket intryck de egentligen gjorde på denna till exempel i samband med att deras adress kom på tal. Goffman (2010) talar om hur ovissheten hos den stigmatiserade kring hur den kommer att bli bedömd och vilken status den kommer att tilldelas av de normala orsakar ett visst obehag i samspelet med dessa. Han menar också att till följd av denna ovisshet och den oro den föranleder tenderar de stigmatiserade att försöka ligga ett steg före i interaktionen med de normala och utveckla olika strategier i syfte att motbevisa stereotypens giltighet.

6.3.4 Strategier för att hantera den stereotypa bilden

6.3.4.1 Att bevisa sig själv

Samtliga intervjuade antingen gick eller hade gått på gymnasium inne i Malmö vilket innebar att de hade erfarenheter av att regelbundet komma i kontakt med samhället utanför Rosengård. Eftersom det fanns en klar uppfattning hos ungdomarna om hur den typiska bilden av Rosengårdsbon som bland annat kriminell och språkligt undermålig var konstruerad och att man med Marwans ord också förväntade sig bli ”sedd på det viset” använde ungdomarna sig av olika sätt att försvara sig mot och motbevisa den förminskande stereotypen. Obeid förklarade:

/.../ om jag nu säger till någon att `ja, jag kommer från Rosengård, ja då kommer kanske de att bli oroliga eller undra lite grejer och så, vissa, inte allihopa, självklart inte, så måste jag alltid `åh nej, nu måste jag förklara mig själv igen`. Det är inte så och så får man prata en massa liksom så för att verkligen få folk att lita på en, tyvärr har det kommit till det i vissa fall, så ja.

I materialet beskrev Marwan vikten av att göra något som skapade en motbild till det förväntade: ”Ja, men du, jag är inte den sorten, man får liksom bevisa det, via sina handlingar, att man kanske pluggar mer, kanske som jag gör kanske skriver, det är inte så vanligt /.../” och han exemplifierade vidare:

Alltså, det blir väl mer det här, som förra veckan höll vi en estradpoesikonsert på skolan där vi bjöd in andra elever där vi läste upp dikter, sådana grejer, att visa upp en human sida tror jag. Man får liksom göra något extra för att hela tiden visa, jo men jag står här som normal så att säga.

Abbe beskrev sig själv som en ”aktiv Rosengårdsbo” med idrottsliga meriter på nationell nivå, ”varit SM-mästare tre gånger”, och med ett politiskt engagemang, ”varit med Reinfeldt” och deltagit i debatter i medier ”flera gånger faktiskt”. Att skaffa sig denna typ av erfarenheter och att sträva efter bra betyg och bra meriter, att prestera på hög nivå upplevde både Abbe, Marwan och Obeid som ett eftersträvansvärt och nödvändigt medel för att generera en motbild till stereotypen och Abbe ansåg att ”man måste ha positiva saker /.../” som kunde skydda mot bildens negativa effekter på identitet och livsmöjligheter.

Med utgångspunkt i de ordval som de intervjuade ungdomarna gör här ovan för att beskriva hur de förväntade sig bli sedda på av samhället utanför Rosengård så förstår jag det som att de unga utifrån Goffmans (2010) perspektiv upplever en speciell, skamlig, diskrepans mellan sin virtuella och faktiska sociala identitet som motiverar någon form av förhållningssätt från ungdomarnas sida.

Wacquant, Slater och Pereira (2014) menar att individens sätt att hantera den territoriella stigmatiseringen och dess följder för de som omfattas innebär strategier som sträcker sig från undergiven anpassning till aktivt motstånd och att bland annat faktorer som ålder, klass och etnicitet påverkar vilken/vilka strategier som aktualiseras.

Med Goffmans (2010) synsätt kan ungdomarnas strategier att hantera den stereotypa bilden av sitt bostadsområde och de som bor där ses som en form av kompensation. Att ungdomarna måste bevisa sig själva och kompensera för något som blivit dem tillskrivet utifrån, en virtuell social identitet, tolkar jag som att ungdomarna befinner sig i en underordnad position i relation till omgivningens föreställningar och yttre bestämningar. Jenkins (1994) påtalar också att en förutsättning för att en yttre definition ska ha kraften att påverka den berörda är att en obalans i de rådande maktförhållandena till den stigmatiserades nackdel föreligger.

En sådan underordnad ställning skulle kunna leda till kapitulation och anpassning. Istället förstår jag det som att de intervjuade ungdomarna med sina kompensatoriska strategier gör motstånd mot de negativa attribut som stereotypen behåftar dem med genom att framhäva och använda sina resurser. Detta ser jag som ett sätt från de ungas sida att hävda sin självbild och utmana och trotsa den gängse föreställningen om Rosengårdsbon, ”the public image” (Jenkins 1994).

6.3.4.2 Att anpassa sig

Ett tillvägagångssätt som Alex använde sig av för att av lärare och ungdomar i skolan bli betraktad som ”normal” var att anpassa sig. I sin strävan att inte bli in sorterad under den kategori *unga* som han visste att han förväntades vara genom att vara bosatt i Rosengård, och för att minimera risken att bli sedd som en typisk ”Rosengårdsbo”, så anpassade han sitt språk och sitt beteende för att framstå så positivt som möjligt:

I skolan till exempel, när jag är med lärarna och så, då är jag på deras sätt, för att verka bra hos dom, det sker automatiskt, jag pratar inte slangspråk som jag gör här, med lärarna till exempel. Så språket påverkas en hel del med vem man är, och hur jag betar mig /.../.

Alex menade att ”/.../ om man pratar på rosengårdska i stan kanske de tänker på ett annat sätt om dig, det är därför den anpassningen finns till”. Han upplevde att det var en fungerande strategi och ”jag tycker det är ok bara de ser det som är bra i mig, så är det inga problem med det”.

Bristande kunskap om det ”svenska” i kombination med en medvetenhet om stereotypen ansåg Marwan bidrog till en osäkerhet hos honom och att han i vissa fall hade hållit sig själv tillbaka i skolan vilket ibland inneburit att han inte vågat

ge uttryck för sin åsikt, ”nej det låter kanske fel, man satt liksom och vägde ofta”.

Utifrån Goffmans (2010) perspektiv uppfattar jag att det finns tendenser bland ungdomarna att i skolan försöker skyla sitt stigma genom att medvetet påverka vilken social information de förmedlar via sitt språkbruk till lärarna och de andra eleverna. Språket blir på så sätt ett verktyg de unga kan använda för att i viss utsträckning påverka vilket intryck de gör på omgivningen. Om ungdomarna pratar ”rosengårdska” vet de att de i högre grad reduceras och associeras till stereotypen vilket i denna kontext gör detta ”språk” till en stigmasymbol medan den traditionella svenskan blir ett sätt att medvetet skyla en del av sin identitet, en desidentifikator.

Även det att någon av ungdomarna i vissa situationer avstått från att uttala en åsikt i skolan med tanke på vad andra ska tycka sätter jag i samband med Goffmans (2010) resonemang om att den stigmatiserade försöker skyla sitt stigma. Genom att försöka ligga steget före och anpassa sitt beteende i förhållande till omgivningen förstår jag det som att ungdomarna i vissa situationer är beredda att tonna ner sig själva för att inte aktivera stereotypen mer än nödvändigt, trots att det är på bekostnad av deras egen inre definierade identitet (Jenkins 1994).

6.3.4.3 Att inte uppleva sig vara påverkad av bilden

En faktor som upplevdes minska bildens negativa påverkan på identitetsskapandet var att till största delen ha sitt sociala nätverk inom Rosengård. Alex resonerade så här: ”Nej, eftersom jag umgås med många som kommer härifrån denna del så tycker jag inte att det påverkar mig /.../”.

Abbe pekade på motsatsen som orsak till att inte uppleva sig så påverkad av bilden: ”Faktiskt inte, det har inte påverkat mig så mycket /.../ många av mina vänner bor inte här, för jag umgås inte med många härifrån /.../”. Han menade också att tillgången till positiva förebilder som han kunde identifiera sig med var en annan aspekt som han upplevde som viktig för att behålla sin självaktning och inte dras ner av den allmänt negativa bilden. ”Jag har också en syster som snart ska ta examen nu i USA, så jag har henne lite som en förebild, och hennes kompisar, de är jätteduktiga i skolan, så de brukar alltid pusha mig, så jag har tur där”.

Det gavs också uttryck för en upplevelse av att på grund av individuella förutsättningar inte bli nämnvärt påverkad i sitt identitetsskapande av bilden. Så här sade Loubna:

Som person är jag ganska stark och kan säga emot, tycker jag något är fel så är jag inte tyst.

Att till övervägande del ha sitt sociala umgänge inom den egna gruppen av Rosengårdsbor förstår jag som ett uttryck för Goffmans (2010) tankar om de egna. Jag förstår det som att den egna gruppen i vissa situationer kan av ungdomarna fungera som en trygg gemenskap vilken ger dem möjligheten att skydda sin befintliga inre identitet från yttre påtryckningar av majoritetssamhällets kategorisering. En kategorisering som i värsta fall kan tära på ungdomarnas självbild och skapa känslor hos dessa av mindervärde (Jenkins 1994).

Dock ger ungdomarna också uttryck för motsatt strategi för att skydda sin egen upplevelse av vem de är. Ett sätt att minska identifikation med den ensidiga bilden av Rosengårdsbon är att minimera umgänge med de egna och istället söka umgänge och förebilder utanför bostadsområdet. Denna ambivalens till de egna menar Goffman (2010) är särskilt uttalad bland stigmatiserade individer som befinner sig i övre tonåren.

Ytterligare någon av de intervjuade ungdomarna hänvisade till individuella egenskaper som en faktor som kunde fungera som skydd mot att bli påverkad av stereotypen om Rosengårdsbon. Denna upplevelse hos ungdomarna uppfattar jag stämmer väl överens med vad som Herz och Johanssons (2012) konstaterar i sin studie. De pekar på hur deltagare i deras undersökning använder sig till exempel av sin personlighet och mobilisering av sin maskulinitet som strategi för att hantera och kringgå stereotypa föreställningar etablerade i majoritetssamhället vilka annars skulle kunna få ännu större hämmande konsekvenser för dem.

6.3.4.4 Bilden och positiv påverkan på identiteten

Materialet speglade åsikter hos några av ungdomarna av att upplevelserna de gjort till följd av att bo i Rosengård och därigenom blivit tvungna att på något vis förhålla sig till den reducerande bilden av platsen även inneburit något positivt för deras identitetsutveckling. De ansåg att erfarenheterna av att till viss del och i vissa situationer känna sig diskriminerad visserligen hade lett till ett behov av att skydda sin identitet mot att förminska av stereotypen med hjälp av olika strategier men att dessa motståndstrategier också fört något bra med sig för deras del.

Marwan beskrev hur motståndet hos honom kunde ta sig kreativt uttryck bland annat i form av att använda det talade och skrivna ordet på ett produktivt sätt: ”Franz Kafka var ju också stämplad av samhället men se vad som hände”. Abbe använde bland annat sitt motstånd mot bilden av platsen och dess invånare som motivationsfaktor till att utveckla sin idrottsliga begåvning och använda framgångar inom detta område som ett medel att stärka sin upplevda identitet och därmed förhindra att stereotypen fick fäste på honom:

/.../ det är bättre att säga att man tränat fotboll, att man vunnit något slags mästerskap, det är alltid bra, men om man säger jag bor i Rosengård och jag gör inte så mycket på fritiden, det går inte, man måste ha positiva grejor och erfarenheter med sig, alltid.

Det fanns också en medvetenhet hos ungdomarna om att även om dessa uttryck i första hand var handlingar avsedda att hävda dem själva och deras egen genuinitet gentemot den ensidiga föreställningen om Rosengårdsbon, så fanns det också en potential i att genom sitt agerande fungera som förebild för andra ungdomar som bodde i Rosengård. Loubna gestaltade det på följande vis:

Jag kan göra något bra genom att vara en förebild för många som inte har jobb och så, jag kan visa att jag är uppvuxen här, jag kan, alla kan bara man vill.

Loubna upplevde att ”det här att folk kanske har trackat ner på en för att man är från Rosengård det har ju lett till att man blivit en starkare person och vänt det till något positivt”. Att låta frustrationens kraft vändas till något positivt: ”Nej, jag ska visa, så *här* är det”, en resurs som Loubna ansåg skulle följa med henne hela livet.

Med Jenkins (1994) begrepp tolkar jag det som att de intervjuade ungdomarna upplever att den yttre definitionen av deras identitet är ytterst belastande och att de i motsvarande grad försöker försvara sin inre självbild och istället för att ge efter för och återskapa ”the public image” bjuda motstånd mot denna från majoritetssamhället utifrån kommande kategorisering. Då ungdomarna på ett konstruktivt sätt utgår från befintliga inre definitioner av sin identitet, genom att till exempel använda sig av strategier såsom studier och idrottsutövande och där-

igenom mobilisera sina resurser, leder motståndet mot kategoriseringen samtidigt till att de inre definitionerna av identiteten hos de unga stärks.

Utifrån detta synsätt förstår jag det som att en uppbyggande process i ungdomarnas identitetsskapande pågår parallellt med stigmatiseringen och Jenkins hävdar att den reaktion och det motstånd som genereras till följd av kategoriseringen, både hos individen och gruppen, kan leda till att självbilden respektive gruppens vi-känsla stärks.

Herz och Johansson (2012) visar att gemensamt för de unga män som deltog i deras fallstudie var att de utvecklat strategier som alla tog sin utgångspunkt i de unga männens egna specifika förutsättningar, deras egna inre identiteter. Strategier som att bli mer ”svensk”, att använda sin maskulinitet på ett kreativt sätt för att stärka sin självkänsla, att utveckla en framtidstro eller att använda sig av sin personlighet var olika sätt som deltagarna använde sig av för att forcera hinder till följd av diskriminering och upplevelser av att bli stoppade i interaktioner med majoritetsamhället och för att öka sina livschanser.

Även Sernhede (2001) gestaltar i sin undersökning hur de studerade ungdomarnas strategier av motstånd, i detta fall i form av hiphop, kan leda till uppbyggande identitetsprocesser, till nya så kallade hybrida identiteter som kan stärka känslor av gemenskap och motverka dem av utanförskap.

7 Avslutande diskussion och slutsatser

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka om och i så fall på vilket sätt ungdomar som är bosatta i Rosengård i Malmö upplever sig vara påverkade i sitt identitetskapande av massmediala framställningar av bostadsområdet.

Resultaten visar att samtliga de ungdomar som blivit intervjuade i större eller mindre utsträckning upplever sig vara påverkade av den bild av Rosengård som mediernas framställning av bostadsområdet genererar.

Vad gäller ungdomarnas egna upplevelser av att bo i Rosengård kan två huvudsakliga och rakt motsatta tendenser urskiljas. Dels upplever de intervjuade att deras bostadsområde är en källa till gemenskap och trygghet samt en plats där de utvecklar olika resursfulla egenskaper till följd av bostadsområdets mångkulturella prägel. Dels upplever ungdomarna att Rosengård är en av majoritetssamhället övergiven plats vilket de menar bland annat innebär ett för dem permanentande av okunskap om det traditionellt svenska som leder till en begränsning av deras utveckling inom flera områden i deras liv.

Ungdomarnas förhållningssätt till den massmediala bilden av Rosengård och dess invånare är att den är missvisande. Bilden upplevs som oproportionerlig med ett ensidigt fokus på negativa händelser och ett näst intill totalt utelämnande av positiva framställningar av platsen och de som bor där. Trots den obalanserade återgivningen tillskriver ungdomarna den massmediala bilden stor betydelse då de är medvetna om den makt som bilden har att framställa vad som är ”verklighet” både inför det omgivande samhället men också inför dem själva. Ungdomarna upplever att bildens ensidighet är ett resultat av att de flesta som bor i Rosengård har invandrarbakgrund vilket tillsammans med en utbredd arbetslöshet bland de boende rättfärdigar att dessa placeras i en underklass som det utifrån majoritetssamhällets perspektiv är tillåtet att skuldbelägga.

Ungdomarna vars upplevelser redogörs för i denna uppsats uppfattar att de påverkas av den ensidiga bilden av Rosengård i sitt identitetsskapande. De menar att behöva förhålla sig till stereotypen är en extra börda till redan befintliga utmaningar i identitetsskapandet som de relaterar till sin ålder och brist på förbilder till följd av sitt isolerade förhållande till majoritetssamhället. Ungdomarna upplever att de i vissa situationer känner sig mer osäkra på sitt värde och att de blir bedömda av omgivningen utifrån en schablon snarare än utifrån vem de verkligen är vil-

ket de uppfattar som en påfrestning på deras självbild. För att hantera och minimera den reducerande påverkan av den ensidiga bilden av Rosengårdsbon på sin identitet använder ungdomarna sig av olika strategier. Dessa kan i vissa fall bygga på anpassning men de intervjuade ungdomarna har till övervägande del använt sig av strategier som utmanat den ensidiga bilden av de unga som bor i Rosengård.

Som tidigare framkommit är de ungdomar som intervjuats och deltagit i denna uppsats inte representativa för de flesta unga som bor i Rosengård i det avseendet att de alla gått vidare från grundskolan till gymnasieutbildning. I Ristilammis (1994) studie om Rosengård som presenterades för drygt tjugo år sedan gestaltas upplevelser av att bo i ett stigmatiserat bostadsområde hos boende som är både unga och äldre och med olika utbildningsnivå i bagaget. Trots det anser jag att det är stora likheter mellan Ristilammis undersökningspersoners upplevelser på 1990-talet och de ungdomars upplevelser som intervjuats i denna uppsats när det kommer till att vara etiketterad av majoritetsamhället som mindervärdig på grund av att man bor i Rosengård. Utifrån denna iakttagelse tänker jag att varken tid, ålder eller utbildningsnivå verkar ha någon större betydelse när det kommer till själva upplevelsen av att bli reducerad till följd av var man bor. Att inte bli sedd för den man är och känna att det hela tiden krävs en kamp från ens egen sida för att stå emot den yttre kategoriseringen förefaller vara besvärligt på ett allmänmänskligt plan.

Jag tror att det som istället kan vara variabelt är hur man hanterar att utsättas för stigmatisering. Ungdomarna som intervjuats i denna uppsats har försvarat sig gentemot utifrån kommande anspråk på att förminska deras identitet genom att till exempel studera och ägna sig åt idrott. Detta är fungerande och i vårt samhälle etablerade strategier att uppgradera sin självbild på oavsett vilket utgångsläge individen har. Det som problematiserar det hela är att för att kunna använda sådana strategier krävs det någon form av begåvning inom just dessa områden och inte minst olika sociala omständigheter som gör att eventuell begåvning uppmärksammas, stöds och utvecklas. Många av de unga som idag lever och växer upp i Rosengård lider av allt att döma, med utgångspunkt i studieresultat och hur få som går vidare till gymnasiestudier, brist på möjligheter att utveckla denna typ av strategier, vilka de såväl skulle behöva för att på ett konstruktivt sätt kunna möta de utmaningar som deras livssituation innebär.

Ska då endast de som begåvats med fallenhet för studier och idrott ha möjlighet att utveckla strategier som på ett positivt sätt kan stärka deras självbild och livschanser? En aspekt av resultaten som framkommit i uppsatsen är att Rosengård inte bara är en plats som är nedskriven i allmänhetens ögon vilket genererar problem för de unga som bor där. Rosengård är också ett växthus med mycket gynnsamma förutsättningar för att odla egenskaper som till exempel flexibilitet och tolerans för olikhet, egenskaper som i vårt samhälle idag är mer eftersträfvärdade än någonsin. Att arbeta för att synliggöra och hjälpa de unga Rosengårdsborna att bli medvetna om vilken potential de bär på genom att vara uppvuxna just i Rosengård kan kanske vara en bra strategi i det sociala arbetet med dessa unga?

Referenser

Bauman, Zygmunt (2000) *Globalisering*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber.

Carlgren, Andreas & Erik Wegraeus (2002) Förord, i: Urban Ericsson, Irena Molina & Per-Markku Ristilammi. *Miljonprogram och media, föreställningar om människor och förorter*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet.

[<http://www.mkc.botkyrka.se/biblioteket/Publikationer/miljonprogram.pdf>.

Hämtat: 2015-05-21.]

Dalen, Monica (2007) *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups utbildning.

Ericsson, Urban, Irene Molina & Per-Markku Ristilammi (2002) *Miljonprogram och media, föreställningar om människor och förorter*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet.

[<http://www.mkc.botkyrka.se/biblioteket/Publikationer/miljonprogram.pdf>.

Hämtat: 2015-05-21.]

Goffman, Erving (2010) *Stigma*. Stockholm: Norstedts förlag.

Hallin, Per-Olof, Alban Jashari, Carina Listerbom & Margareta Popoola (2010) *Det är inte stenarna som gör ont. Röster från Herrgården, Rosengård- om konflikter och erkännande*. Malmö: Malmö Högskola.

[<http://www.mah.se/upload/FAKULTETER/KS/Forskning%20KS/MAPIUS5%20%20Det%20%C3%A4r%20inte%20stenarna%20som%20g%C3%B6r%20ont.pdf>. Hämtat: 2015-06-22.]

Halvorsen, Knut (1992) *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

Hammarén, Nils (2008) *Förorten i huvudet*. Doktorsavhandling. Stockholm: Atlas.

- Herz, Marcus & Thomas Johansson (2012) "The experience of being stopped: Young immigrants, social exclusion and strategies", *Young*, 20 (2): 157-176.
- Hjerm, Mikael & Simon Lindgren (2010) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Malmö: Gleerups utbildning.
- Jenkins, Richard (1994) "Rethinking ethnicity: identity, categorization and power", *Ethnic and racial studies*, 17 (2): 197-223.
- Johansson, Thomas (1999) *Socialpsykologi, moderna teorier och perspektiv* Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Sam (2005) "Kvalitativ metod – en introduktion". I: Sam Larsson, John Lilja & Katarina Mannheimer (red.) *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindblom, Jonas (2011) "Det socialpsykologiska perspektivet". I: Jonas Lindblom & Jonas Stier (red.) *Det socialpsykologiska perspektivet*. Lund: Studentlitteratur.
- Link, Bruce G. & Jo C. Phelan (2001) "Conceptualizing Stigma", *Annual Review Sociology*, 27: 363-385.
- Patel, Runa & Bo Davidson (1994) *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur
- Repstad, Pål (2007) *Närhet och distans. Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Ristilampi, Per-Markku (1994) *Rosengård och den svarta poesin. En studie av modern annorlundahet*. Doktorsavhandling. Stockholm/Stehag: Symposion.
- Sernhede, Ove (2002) *Alienation is my nation* Stockholm: Ordfront förlag.
- Starrin, Bengt (2001) "Skammen, självet och den sociala underordningen". I:

Gunnar Aronsson & Jan Ch. Karlsson (red.) *Tillitens ansikten*. Lund: Studentlitteratur.

Stadskontoret (2013) *Malmö stads Vårldfårdsredovisning 2013*. Malmö: Stadskontoret. [http://redovisningar.malmo.se/2013/assets/Valfårdsredovisning_2013.pdf. Hämtat: 2015-06-22.]

SOU 1990:44. *Demokrati och makt i Sverige*. Maktutredningens huvudrapport.

SOU 2005:69. *Sverige inifrån - Röster om etnisk diskriminering*. Rapport av Masoud Kamali, utgiven av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering.

SOU 2006:21. *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Antologi med Leonor Camauër och Stig Arne Nohrstedt som redaktörer, och utgiven av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering.

SOU 2006:79. *Integrationens svarta bok. Agenda för jämlikhet och social sammanhållning*. Slutbetänkande av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering.

Trost, Jan (2010) *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Ungdomsstyrelsen (2008) *Fokus 08. En analys av ungas utanförskap*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
[http://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/wwwfokus08.pdf. Hämtat: 2015-06-22.]

Vetenskapsrådet (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wacquant, Loic (2007) "Territoriell stigmatisering vid långt avancerad marginalitet", *Socialvetenskaplig tidskrift*, 14 (4): 296-304.

Wacquant, Loic, Tom Slater & Virgilio Pereira (2014) "Territorial Stigmatization in Action", *Environment and Planning A*, 46, 1270-1280.

Widerberg, Karin (2002) *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga: Intervjuguide

Hälsningsfraser, berättar om vem jag är, vad jag har för syfte med intervjun osv.

- Hur gammal är du?
- Hur länge har du bott i Rosengård?

- Hur upplever du det är att bo i Rosengård?
- Vad är positivt?
- Vad är negativt?

- När tidningar och media beskriver Rosengård är det ofta problem man lyfter fram och pratar om. Hur känns det för dig?

- Har du någon gång fått känslor av eller tankar kring att du själv är dålig för att du bor i ett bostadsområde med dåligt rykte?

- Upplever du det att bo i ett område med dåligt rykte påverkar ditt sätt att vara på och i så fall på vilket sätt?

- Positivt?
- Negativt?
- När?
- Var?

- Tror du det kommer att påverka dig i framtiden, att du vuxit upp i ett bostadsområde som av många betraktas som problematiskt?

- På vilket sätt?

- Är det något annat du tänker på som du vill tillägga nu när vi pratar om detta?

Avslut, tack så mycket.